

جمهوری اسلامی ایران
محل شورای اسلامی

بیوست

دفتر رئیس

شورای محترم نگهبان

لایحه شماره ۱۹۵۱۵/۱۸۲۴۲ مورخ ۱۳۷۹/۵/۱۶ دولت درخصوص موافقنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری آذربایجان که در جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ ۱۳۷۹/۸/۱۰ مجلس شورای اسلامی عیناً به تصویب رسیده است، در اجرای اصل بندوچهارم (۹۴) قانون اساسی جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌شود. ع

مهدي کردبي

رئیس مجلس شورای اسلامی

ورود به دیرخانه شورای نگهبان
شماره ثبت: ۱۸۰۰/۱۱/۷۹ صبح

تاریخ ثبت: ۱۴/۸/۷۹

لغام کننده:

شورای اسلامی

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دکتر رئیس

۲۷۵ شماره
۱۴ / ۸ / ۱۳۷۹ تاریخ

پیوست

تعالیٰ

ورود به دیرخانه شورای تهریان
شماره ثبت: ۷۹/۱۱/۸۰ صج

تاریخ ثبت: ۷۹/۸/۱۴ صبح

نقدام کنندہ:

لایحه موافقنامه تشویق و حمایت متقابل از

سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت

جمهوری آذربایجان

موافقنامه

ماده واحده - موافقنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری آذربایجان، مشتمل بر یک مقدمه ودوازده ماده تصویب و اجازه مبادله اسناد آن داده می‌شود.

بسم الله الرحمن الرحيم

موافقنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری آذربایجان

دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری آذربایجان که از این پس طرفین خوانده می‌شوند،

با علاقمندی به تقویت بیشتر همکاری اقتصادی بین خود، به ویژه در مورد سرمایه‌گذاری سرمایه‌گذاران هر یک از طرفین در قلمرو طرف دیگر.

با تصدیق آنکه توافق درمورد نحوه رفتار با اینگونه سرمایه‌گذاریها عامل به جریان افتادن سرمایه و فناوری و توسعه اقتصادی طرفین خواهد گردید.

و با این توافق که رفتار عادلانه و منصفانه نسبت به سرمایه‌گذاری به منظور حفظ چارچوبی با ثبات برای سرمایه‌گذاری و حداقل بهره‌برداری مؤثر از منابع اقتصادی مطلوب طرفین می‌باشد.

به شرح زیر توافق نمودند:

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتر رئیس

بیان

پیوست

- ماده ۱ - تعاریف:**
- از نظر این موافقنامه:
- ۱ - اصطلاح "سرمایه‌گذاری" طبق قوانین و مقررات طرف میزان، شامل هر نوع دارائی به ویژه موارد زیر می‌گردد:
    - الف - سهم الشرکه، سهام یا هرگونه مشارکت دیگر در شرکتها،
    - ب - عایداتی که مجدداً سرمایه‌گذاری شود، حق ادعا نسبت به پول یا هر نوع حق دیگری نسبت به فعالیت مجاز قانونی مرتبط با یک سرمایه‌گذاری که دارای ارزش مالی باشد،
    - ج - اموال منقول و غیرمنقول و نیز هرگونه حقوق مربوط به آنها از قبیل رهن، حق حبس، وثیقه و حق انتفاع،
    - د - حقوق مالکیت صنعتی و معنوی از قبیل حق تأثیف، حق اختراع، حق صدور پروانه (حق لیسانس)، طرحهای صنعتی، فرایندهای فنی و نیز علائم و اسامی تجاری، حسن شهرت تجاری و دانش فنی،
    - ه - حقوق کسبی اعطاء شده به وسیله قانون یا قرارداد حق اکتشاف، کشت، استخراج یا بهره‌برداری از منابع طبیعی در قلمرو هر طرف.
  - ۲ - اصطلاح "سرمایه‌گذار" درمورد هر یک از طرفین اطلاق می‌گردد به:
    - الف - اشخاص حقیقی که به موجب قوانین همان طرف، اتباع طرف یاد شده به شمار می‌آینند.
    - ب - اشخاص حقوقی هر یک از طرفین شامل شرکتها، بنگاهها یا مؤسسات تجاری که به موجب قوانین و مقررات جاری همان طرف، به طور صحیح تشکیل و تأسیس شده و مقر و فعالیت اقتصادی حقیقی آنها در قلمرو همان طرف قرار گرفته باشد.
  - ۳ - اصطلاح "عوايد" به معنی وجوهی است که به طور قانونی از یک سرمایه‌گذاری حاصل شده باشد و به ویژه و نه منحصرآ شامل سود، پرداختهای ناشی از وام، عوايد

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتر نویس

بعلت

۵۷۵ شاهه
۱۳۷۹. ۱. ۸ / ۴ تاریخ
پیوست

سرمایه، سود سهام، حق الامتیاز و کارمزد می باشد.

ماده ۲ - تشویق، حمایت، رفتار:

۱ - هر طرف مبادرت به تشویق و ایجاد شرایط مناسب برای سرمایه‌گذاران طرف دیگر جهت سرمایه‌گذاری خواهد نمود و این سرمایه‌گذاریها را طبق قوانین و مقررات خود خواهد پذیرفت.

۲ - با رعایت قوانین و مقررات طرفین در رابطه با ورود، اقامت موقت و اشتغال خارجیان:

الف - اتباع هر یک از طرفین اجازه خواهند یافت که به منظور تأسیس، توسعه، اداره یا مشاوره درمورد عملیات سرمایه‌گذاری به قلمرو طرف دیگر وارد شده و در آن اقامت نماید.

ب - شرکتهایی که به طور قانونی به موجب قوانین و مقررات یک طرف تأسیس شده‌اند، برای سرمایه‌گذاری در قلمرو طرف دیگر، اجازه خواهند یافت کارکنان رده‌های مدیریتی و فنی واجد شرایط و مجبوب خود را به انتخاب خود، با رعایت قوانین و مقررات طرف میزان استخدام نمایند.

۳ - هر طرف در قلمرو خود رفتار منصفانه و عادلانه نسبت به سرمایه‌گذاریها سرمایه‌گذاران طرف دیگر را تضمین خواهد نمود. این رفتار از رفتار هر طرف نسبت به سرمایه‌گذاریها سرمایه‌گذاران داخلی خود، یا سرمایه‌گذاریها سرمایه‌گذاران ملل کامله‌الوداد در قلمرو خود، اگر رفتار اخیر مساعدتر باشد، نامساعدتر نخواهد بود.

۴ - مفاد این ماده هیچگونه تأثیری بر موافقنامه‌های منعقده موجود یا آتی هر یک از طرفین در ارتباط با اتحادیه‌های گمرکی، سازمانهای اقتصادی منطقه‌ای یا موافقنامه‌های بین‌المللی مشابه و نیز موافقنامه‌های اجتناب از اخذ مالیات مضاعف نخواهد داشت.

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتر رئیس

۱۴۷۹ / ۸ / ۱ تاریخ
شماره ۵۷۵
پیوست

بِعْلَه

ماده ۳ - شرایط مساعدتر:

قطع نظر از شرایط تعیین شده در این موافقنامه، شرایط مساعدتری که بین هر یک از طرفین و یک سرمایه‌گذار طرف دیگر مورد توافق قرار گرفته یا در آینده قرار گیرد، قابل اعمال خواهد بود.

ماده ۴ - مصادره و جبران خسارت:

۱ - سرمایه‌گذاری‌ها مصادره، ملی یا مشمول تدبیری مستقیم یا غیرمستقیم با تأثیرات مشابه نخواهند شد مگر اینکه این اقدامات برای یک هدف عمومی، به روشنی غیرتبعیض آمیز و در مقابل پرداخت سریع، کافی و مؤثر خسارت، و برابر فرایند قانونی و اصول کلی مربوط به رفتار مقرر در ماده (۲) این موافقنامه، انجام پذیرد.

۲ - جبران خسارت باید معادل ارزش روز سرمایه‌گذاری مصادره شده بالاصله قبل از سلب مالکیت یا آگاهی از آن باشد، خسارت باید بدون تأخیر پرداخت شده و به ترتیب مندرج در بند (۲) ماده (۵) آزادانه قابل انتقال باشد.

۳ - سرمایه‌گذاران هر طرف متعاهد که سرمایه‌گذاری‌های آنها به علت جنگ یا هرگونه درگیری مسلحانه، انقلاب، حالت اضطراری یا شورش یا دیگر حوادث مشابه در قلمرو طرف متعاهد دیگر دچار خسارت گردند، از رفتاری که نامساعدتر از رفتار طرف متعاهد مزبور با سرمایه‌گذاران خود یا سرمایه‌گذاران هر کشور ثالث نباشد، هر کدام که از نظر جبران خسارت، اعاده مال و پرداخت غرامت چنین خسارتی مساعدتر باشد، برخوردار خواهند شد.

ماده ۵ - برگشت سرمایه و انتقال:

۱ - هر طرف با حسن نیت اجازه خواهد داد تمامی انتقالات مربوط به یک سرمایه‌گذاری به صورت آزاد و بدون تأخیر به داخل و خارج از قلمرو وی انجام گیرد، این

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتر ونیس

۵۷۰ شماره
۱۴ / ۸ / ۱۳۷۹ تاریخ
بیوست

بیانیه

انتقالات عبارتند از:

الف - عواید،

ب - مبالغ حاصل از فروش یا تصفیه تمام یا بخشی از سرمایه گذاری،

ج - حق الامتیازها و حق الزحمه‌های مربوط به قراردادهای انتقال فناوری.

د - جبران خسارات برابر ماده (۴)،

ه - اقساط وامهای مربوط به سرمایه گذاری و نیز سایر پرداختهای ناشی از این وامها،

و - حقوق ماهیانه، دستمزدها و سایر وجوه دریافتی توسط اتباع یک طرف که پروانه کار مرتبط با سرمایه گذاری را در قلمرو طرف دیگر اخذ کرده باشند،

ز - پرداختهای ناشی از اختلافهای مربوط به یک سرمایه گذاری.

۲ - انتقالها باید به طور سریع و به ارز قابل تبدیل و به نرخ رسمی تبدیل در روز

انتقال انجام پذیرد.

ماده ۶ - جانشینی:

۱ - چنانچه سرمایه گذاری سرمایه گذار یک طرف در مقابل خطرات غیرتجاری تحت نظام قانونی همان طرف بیمه شده باشد هرگونه جانشینی بیمه گر که از شرایط قرارداد بیمه ناشی شود به وسیله طرف دیگر به رسمیت شناخته خواهد شد.

۲ - بیمه گر مستحق حقوق دیگری غیر از حقوقی که سرمایه گذار استحقاق آن را داشته تخریب شود.

۳ - اختلافات بین یک طرف و بیمه گر براساس مفاد ماده (۱۰) این موافقنامه حل و فصل خواهد شد.

ماده ۷ - عدول:

این موافقنامه از:

تعهدات

الف - قوانین و مقررات، رویه‌ها و روش‌های اداری یا تصمیمات اداری یا قضائی هر یک از طرفین.

ب - تعهدات حقوقی بین‌المللی، یا

ج - تعهدات هر یک از طرفین، شامل تعهدات مندرج در یک موافقتنامه سرمایه‌گذاری یا یک مجوز سرمایه‌گذاری، که سرمایه‌گذاریها یا فعالیتهای مرتبط را در موقعیتهای مشابه، از رفتاری مساعدتر از آنچه به موجب این موافقتنامه مقرر شده، برخوردار می‌نماید عدول نخواهد نمود.

ماده ۸ - رعایت تعهدات:

هر طرف رعایت مستمر تعهداتی را که در ارتباط با سرمایه‌گذاری سرمایه‌گذاران طرف دیگر تقبل نموده است تضمین خواهد نمود.

ماده ۹ - دامنه شمول موافقتنامه:

این موافقتنامه فقط درمورد سرمایه‌گذاریهای اعمال می‌شود که به تصویب مراجع صلاحیتدار طرف میزبان رسیده باشد. مرجع صلاحیتدار جمهوری اسلامی ایران سازمان سرمایه‌گذاری و کمکهای اقتصادی و فنی ایران به نشانی جمهوری اسلامی ایران، تهران، میدان پانزده خرداد می‌باشد.

مرجع صلاحیتدار جمهوری آذربایجان وزارت روابط اقتصادی خارجی به نشانی جمهوری آذربایجان، باکو، خیابان گوریانف می‌باشد.

ماده ۱۰ - حل و فصل اختلافات بین یک طرف و سرمایه‌گذار طرف دیگر:

۱ - چنانچه اختلافی میان طرف سرمایه‌پذیر و یک با چند سرمایه‌گذار طرف دیگر درباره یک سرمایه‌گذاری بروز کند، طرف سرمایه‌پذیر و سرمایه‌گذار (یا سرمایه‌گذاران)

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتر رئیس

شماره ۴۷۰
تاریخ ۲۹ / ۸ / ۱۴
پیوست

بیانیه

مزبور در ابتدا تلاش خواهند کرد که اختلاف را از طریق مذاکره و مشاوره به صورت دوستانه حل و فصل کنند.

۲ - چنانچه طرف سرمایه‌پذیر و سرمایه‌گذار (یا سرمایه‌گذاران) مزبور نتوانند طرف مدت (۶) ماه از تاریخ ابلاغ ادعا توسط یک طرف به طرف دیگر به توافق برسند، هر یک از آنها می‌تواند اختلاف را در دادگاههای صالح طرف سرمایه‌پذیر مطرح و یا ضمن رعایت قوانین و مقررات مربوط خود به هیأت داوری سه نفره به شرح مندرج در بند (۵) ذیل ارجاع کند.

۳ - هر اختلافی که ابتدا در دادگاههای صالح طرف سرمایه‌پذیر اقامه شود تا زمانی که در دست رسیدگی است قابل ارجاع به داوری نخواهد بود.

۴ - هر اختلافی که به داوری ارجاع شود از صلاحیت دادگاههای داخلی مستثنای خواهد بود. مع هذا مقاد این بند مانع از آن نخواهد بود که محکوم‌له حکم داوری برای اجرای آن به دادگاههای داخلی مراجعه کند.

۵ - طرف سرمایه‌پذیر یا سرمایه‌گذار (سرمایه‌گذاران) طرف دیگر هر کدام که بخواهند اختلافی را به داوری ارجاع کنند باید ضمن ارسال اطلاعیه کتبی برای دیگری، داور منتخب خود را معرفی نماید. طرف دیگر باید طرف مدت شصت روز از تاریخ دریافت اطلاعیه یاد شده نسبت به معرفی یک داور اقدام کند و داوران منتخب باید طرف مدت شصت روز از تاریخ آخرین انتخاب سرداور را تعیین نمایند. چنانچه هر یک از طرفین طرف مدت مقرر داور خود را تعیین نکند و یا داوران منتخب طرف مدت یاد شده در مورد انتخاب سرداور به توافق نرسند هر یک از طرفین می‌تواند از رئیس دیوان داوری بین‌المللی اتفاق تجارت بین‌الملل بخواهد که حسب مورد داور طرف ممتنع یا سرداور را تعیین نماید. در هر صورت سرداور باید از اتباع کشوری انتخاب شود که در زمان انتخاب با طرفین روابط سیاسی داشته باشد.

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتر رئیس

شماره ۴۷۵
تاریخ ۱۴ / ۱ / ۱۴
پیوست

نکات

ماده ۱۱ - حل و فصل اختلافات میان طرفین:

- ۱ - طرفین با حسن نیت و روح همکاری جهت یافتن راه حل منصفانه و سریع برای هرگونه اختلاف درخصوص تفسیر با اجرای موافقنامه تلاش خواهند نمود. در این خصوص طرفین به منظور شرکت در مذاکرات مستقیم و هدفمند جهت نیل به چنین راه حلی توافق می نمایند. اگر طرفین نتوانند طی (۱۲) ماه از شروع اختلاف بین خود از طریق روش پیشگفته به توافق برسند، اختلاف می تواند بنا به درخواست هر کدام از طرفین به یک دیوان داوری سه نفره ارجاع شود.
- ۲ - هر کدام از طرفین ظرف دو ماه پس از دریافت درخواست، یک داور تعیین خواهد نمود. این دو داور، داور سومی را به عنوان سردادر انتخاب خواهند کرد که تابعیت کشور ثالثی را دارا باشد و کشور یاد شده در زمان داوری با طرفین روابط سیاسی داشته باشد. در صورتی که یکی از طرفین ظرف مدت مقرر داوری را تعیین ننماید طرف دیگر می تواند از رئیس دیوان بین المللی دادگستری تقاضای تعیین داور نماید.
- ۳ - در صورتی که دو داور ظرف مدت دو ماه پس از انتصاب خود نتوانند در مورد انتخاب سردادر به توافق برسند، سردادر بنا به درخواست هر یک از طرفین توسط رئیس دیوان بین المللی دادگستری تعیین خواهد گردید.
- ۴ - چنانچه در موارد مندرج در بندهای (۲) و (۳) این ماده، رئیس دیوان بین المللی دادگستری از انجام وظیفه یاد شده معذور یا تبعه یکی از طرفین باشد انتصاب توسط معاون وی انجام خواهد گرفت و چنانچه معاون وی نیز از انجام وظیفه یاد شده معذور یا تبعه یکی از طرفین باشد انتصاب توسط عضو ارشد دیوان که تابعیت هیچ یک از طرفین را نداشته باشد، انجام خواهد شد.
- ۵ - دیوان داوری سه ماه از تاریخ انتخاب سردادر فرصت خواهد داشت تا درخصوص آین دادرسی، با رعایت سایر مفاد موافقنامه، توافق کند در صورت عدم توافق، دیوان از رئیس دیوان بین المللی دادگستری درخواست خواهد کرد آین دادرسی را

بیانیه

با ملاحظه داشتن مقررات آینین داوری بین‌المللی که مورد قبول عمومی واقع شده تعیین نماید.

۶ - جز در مواردی که طرفین به نحو دیگری توافق کنند، ظرف هشت ماه از تاریخ انتخاب داور سوم کلیه لوایح تقدیم و تمامی رسیدگیها کامل خواهد شد و دیوان تصمیم خود را ظرف مدت دو ماه از تاریخ آخرین لوایح یا تاریخ پایان رسیدگی، هر کدام که دیرتر باشد، اتخاذ خواهد کرد. تصمیمات دیوان داوری با اکثریت آراء اتخاذ می‌گردد که برای طرفین قطعی و دائم آور خواهد بود.

۷ - هزینه‌های سرداور، دیگر داوران و نیز سایر هزینه‌های دادرسی به طور مساوی توسط طرفین پرداخت خواهد شد. با این وجود دیوان ممکن است با صلاح‌دید خود تصمیم بگیرد که یکی از طرفین نسبت بیشتری از هزینه‌ها را پرداخت نماید.

۸ - چنانچه اختلافی برابر مقررات ماده (۱۰) به دیوان داوری بین‌المللی دیگری ارجاع شده باشد و رسیدگی به آن در دادگاه مذکور ادامه داشته باشد به دیوان داوری بین‌المللی مقرر در این ماده ارجاع نخواهد شد. این امر مانع از انجام مذاکرات مستقیم و هدفمند میان طرفین نخواهد بود.

ماده ۱۲ - لازم‌الاجرا شدن، مدت و فسخ:

۱ - این موافقتنامه از تاریخی که مبادله اسناد مربوط به تصویب آن تکمیل شده باشد به موقع اجرا گذاشته خواهد شد. موافقتنامه برای یک دوره ۱۰ ساله لازم‌الاجراء خواهد بود و پس از آن نیز همچنان معتبر خواهد ماند، مگر آنکه برابر بند (۲) این ماده فسخ گردد. این موافقتنامه سرمایه‌گذاریهای موجود در تاریخ اجرای آن و همچنین سرمایه‌گذاریهایی را که بعداً انجام یا تحصیل شوند شامل خواهد گردید.

۲ - هر کدام از طرفین می‌تواند با ارائه اطلاعیه کتبی یک ساله به طرف دیگر این موافقتنامه را در پایان اولین دوره ده ساله یا هر زمانی پس از آن فسخ نماید.

تعالیٰ

۳ - این موافقنامه با تتوافق کتبی طرفین قابل اصلاح می باشد. هرگونه اصلاحیه‌ای با اطلاع هر یک از طرفین به دیگری مبنی بر تکمیل کلیه الزامات داخلی برای قابل اجرا شدن چنین اصلاحیه‌ای قابلیت اجرا خواهد یافت.

۴ - مفاد کلیه مواد دیگر این موافقنامه درمورد سرمایه‌گذاریهای انجام یا تحصیل شده پیش از تاریخ انقضای این موافقنامه و نسبت به سرمایه‌گذاریهایی که این موافقنامه به نحوی شامل آنها می‌گردد برای یک دوره ده ساله دیگر پس از تاریخ انقضاء همچنان قابل اجرا خواهد بود.

در تأیید مراتب بالا امضاء کنندگان زیر با اختیار کامل از طرف دولتهای متبع خود این موافقنامه را امضاء کرده‌اند.

این موافقنامه در دو نسخه در باکو در روز هفتم آبان ماه ۱۳۷۵ هجری شمسی برابر با بیست و هشتم اکتبر ۱۹۹۶ به زبان‌های آذری‌ایجانی، فارسی و انگلیسی منعقد گردید و همه متون از اعتبار یکسان برخوردارند. در صورت اختلاف در تفسیر موافقنامه متن انگلیسی ملاک خواهد بود.

از طرف

دولت جمهوری آذربایجان

از طرف

دولت جمهوری اسلامی ایران

لایحه فوق مشتمل بر ماده واحده منضم به متن موافقنامه شامل مقدمه و دوازده ماده در جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ دهم آبان‌ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و نه به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

مهدی کرubi

رئيس مجلس شورای اسلامی